LEGEARTIS
ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ



ISSN 2406-1085
Број 76 / јануар 2019.

ING-PRO

3 DECENIJE
S NAMA NEMA LUTANJA

legeartis.rs

ИЗДВАЈАМО:

Све накнаде за коришћење јавних добара прописане и обједињене у једном закону

Новине у Закону о инспекцијском надзору

Положај директора у друштву са ограниченом одговорношћу

Начело предвидивости у Закону о општем управном поступку

Повреда части и угледа кроз праксу Европског суда за људска права

Какве промене очекују запослене у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе у 2019. години

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ • ГРАЂАНСКО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • РАДНО ПРАВО • УНАКРСНИ ПОГЛЕД

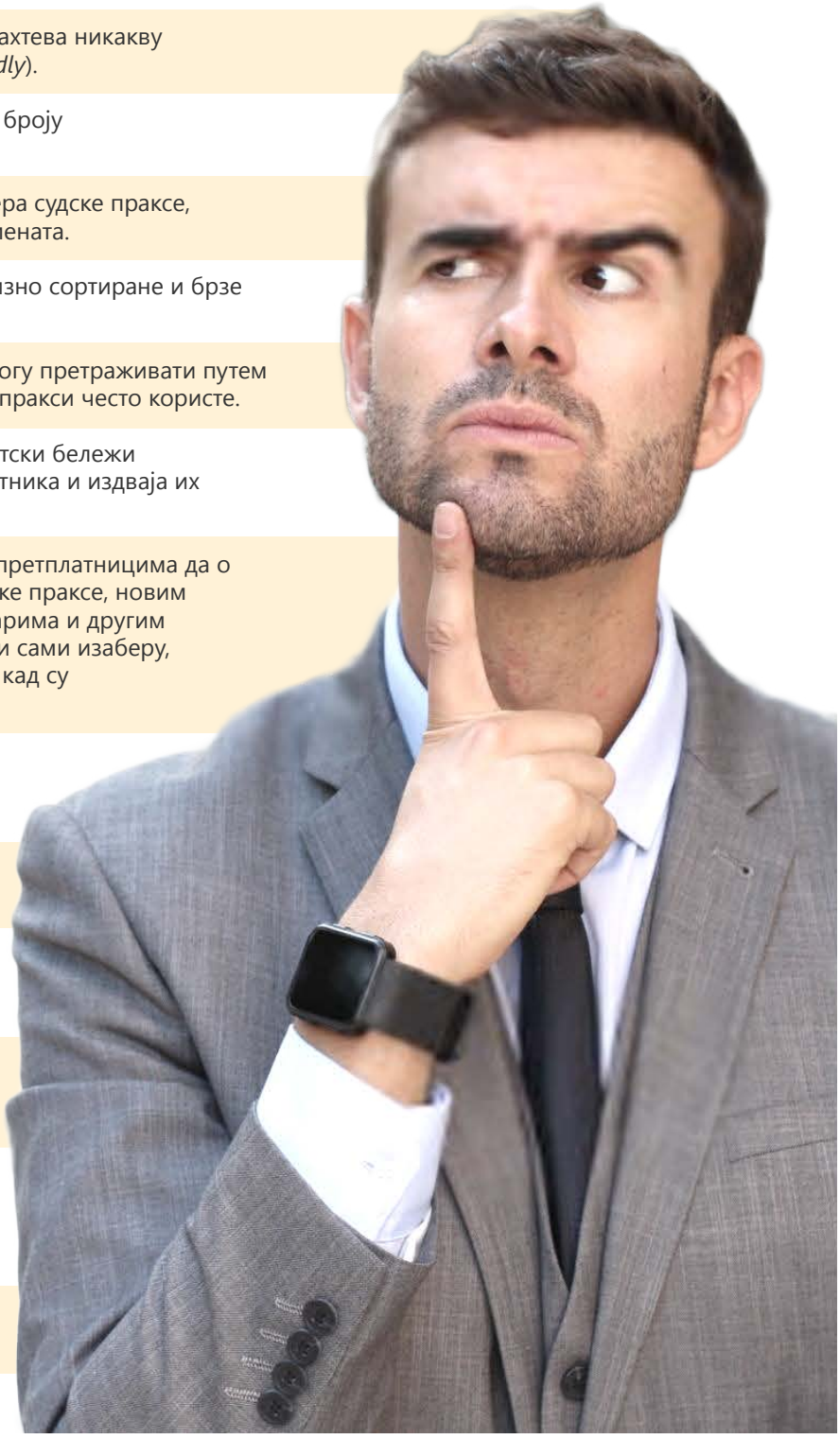
Срећан Божић и радосну 2019. годину жели вам ИНГ-ПРО.

ИНГ-ПРО

Зашто баш PROPISI.NET?



- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, новим примерима судске праксе, новим правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које претплатници сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што се једним кликом могу ископирати текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова добијају већ понуђени резултати.



WWW.PROPISI.NET

ИНГ-ПРО

LEGEARTIS ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

www.legeartis.rs

ISSN 2406-1085
Година VII, број 76, ЈАНУАР 2019.

Оснивач и издавач:
ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:
Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:
Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:
Ана Фулетин

Сарадници:
Алжбета Марко
Владимир Саичић
Душан Рајаковић
Јасмина Вранић
Маја Јовановић
Марина Тодоровић
Саша Кулић
Слободанка Келечевић
Снежана Марјановић

Технички уредник:
Милена Станковић

Лектура:
Милица Радованчев

Графичка припрема:
Мирослав Арамбашић

Штампа:
Digital art, Београд

Редакција:
Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.] . - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm

Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Почетак нове године у знаку је нових закона, којима у овом броју посвећујемо посебну пажњу.

*Већ неколико година уназад постоји изражена потреба да се уведе ред у области накнада за коришћење јавних добара, као и да се пропишу јасна правила о томе ко је све дужан да плаћа коју врсту накнаде, како се она обрачунава, колико износи и у којим случајевима постоји ослобођење од обавеза плаћања накнаде. Рад на решавању овог проблема резултирао је доношењем Закона о накнадама за коришћење јавних добара, коме је посвећен текст у рубрици **Управно право**. У истој рубрици скрећемо пажњу и на текст о начелу предвидивости из Закона о општем управном поступку и примени тог начела у пракси, као и на текст о изменама Закона о инспекцијском надзору.*

*Измењен је Закон о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, па у оквиру рубрике **Радно право** коментаришемо какве промене очекују ове запослене у 2019. години.*

*У претходним бројевима часописа у рубрици **Грађанско право** разматрана је повреда части и угледа и накнада штете кроз праксу наших судова, а у овом броју анализирана је пракса Европског суда за људска права која се односи на исто питање.*

*Какав је положај директора у друштву са ограниченом одговорношћу, какве су могућности и модалитети његовог избора и функционисања и које су то недоумице које се у пракси јављају у вези са његовим положајем, теме су текста у рубрици **Привредно право**.*

Уз већ поменуте, скрећемо пажњу и на текстове о новом Закону о заштити података о личности и изменама Закона о планирању и изградњи.

*Поред наведених, ту су и други врло актуелни ауторски текстови у рубрици **Унакрсни поглед**, **Радно право**, **Јавне набавке и буџети**, као и наше сталне рубрике **Инфо-правник**, **Портал читалаца** и **Регистар прописа донетих између два броја**.*

*Осим у штампаном издању, овај часопис је доступан и у електронском облику, на интернет адреси **www.legeartis.rs**.*

Хвала на поверењу у претходним годинама, са надом да ће вам 2019. година бити још успешнија и богатија. Срећни празници!

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа **redakcija@legeartis.rs**

Пратите нас:

- **www.legeartis.rs**
- **www.propisi.net**
- **www.ingpro.rs**
- **www.facebook.com/IngProLegeArtis**



Календар важења правних аката

У овој рубрици доносимо преглед прописа који током овог месеца престају да важе (у целости или у делу), односно који одложено ступају на снагу и/или се одложено примењују у целости или у делу:

...пасоша, дипломатског пасоша и ...ик о измени Правилника о обрасцу..., бр. 9/16 од 5. 2. 2016. године, а ступио ...ца, објављен у „Сл. гласнику ... године

– примењује се од 13. маја 2016. године

● Закон о изменама и допунама Закона о поморској пловидби, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 18/15 од 13. 2. 2015. године, а ступио је на снагу 21. 2. 2015. године

– одредбе члана 16. ст. 6. и члана 20. овог закона примењиваће се од 1. јуна 2016. године

● Правилник о измени и допуни Правилника о реглоскопима, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 49/15 од 5. 6. 2015. године, а ступио је на снагу 13. 6. 2015. године

– одредба члана 2. овог правилника важи до 1. јуна 2016. године

● Закон о енергетици, објављен у „Сл. гласнику РС", бр. 145/14 од 29. 12. 2014. године, а ступио је на снагу 30. 12. 2014. године

– одредбе члана 98. ст. 1. тач. 1) до 3), члана 99. и члана 225. ст. 1. тач. 1) до 3) и члана 225. ст. 4. овог закона се примењују од 1. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Европске оквирне конвенције о прекограничној сарадњи између територијалних заједница или власти, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори", бр. 2/16 од 8. 2. 2016. године

– Конвенција ступа на снагу 16. јуна 2016. године

● Закон о потврђивању Амандмана на Конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту, објављен у „Сл. гласнику РС – Међународни...

КАЛЕНДАРИ...

- ВАЖЕЊА ПРАВНИХ АКАТА
- ДОГАЂАЈА

СУДСКА ПРАКСА И СЛУЖБЕНА МИШЉЕЊА

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

Недостојност за наслеђивање

У склопу сасвим новог формата овог броја можете пратити у нашем часопису доносећи неке карактеристичне случајеве из судске праксе, а ко... недостојност за наслеђивање.

...остојност за наслеђ... РС", бр. 46/95, 101/03 – Одлука УС РС и 6/15)

...лан 4.

Не може наследити на основу закона... штања, нити стећи какву корист из завештања (недостојан је):
1) онај ко је умишљајно усмртио оставио... покушао;
2) онај ко је принудом, претњом или прев... оставиоца да сачини или опозове завештање или неку његову одредбу, или га је у... чио;
3) онај ко је у намери спречавања оставочев... воље уништио или сакрио његово завештање, или га је фалсификовао;
4) онај ко се теже огрешио о законску обавезу из... оставиоца, или му је ускратио нужну помоћ.

Суд на недостојност пази по службеној дужности.

О недостојности за наслеђивање суд води рачуна по службеној дужности, али је терет чињеничне тврдње и доказа да ова недостојност постоји, на странци која то тврди.

Из образложења:

„Разлози ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани. Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је ванбрачни син пок. А. М. Свог оца је упознао када је имао 10 година. До 1992. године имао је ретке контакте са оцем, а од те године никако. Брига о оцу са његове стране није изостала његовом кривицом. Није се теже огрешио о обавезе издржавања, нити му је ускратио нужну помоћ. Нису постојали ни други разлози који би указивали на недостојност за наслеђивање оца. Тужилац није умишљајно усмртио свога оца, нити је то покушао. Између њих је било само свађе. Није се теже огрешио о законске обавезе издржавања према њему. Преко ...оца је примао ...ије мајке, а пок. А. М. издржавање није ...требно. Не може се говорити ни о ускр... помоћи оставиоцу, јер то не произилази ...изведених доказа.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови правилно закључују да нема основа за примену члана 4. Закона о наслеђивању који регулише појам недостојности за наслеђивање. Према ставу 1. тач. 1) овог члана, не може се наследити на основу закона или завештања нити стећи какву корист из завештања (недостојан је), онај ко је умишљајно усмртио оставиоца, или је то покушао. Према тачки 4. овог члана, недостојан је онај ко се теже огрешио о законску обавезу издржавања, или ускратио нужну помоћ. Према ставу 2. овог члана, суд на недостојност пази по службеној дужности. У конкретном случају, истакнути разлози за недостојност тужиоца да наследи свог оца, сада пок. А. М., нису испуњени. У току поступка у прилог ових својих тврдњи тужила није пружила одговарајуће доказе. Зато је суд о постојању (непостојању) тих

ПОСТАВИТЕ ПИТАЊЕ НАШЕМ АУТОРУ, НАСТОЈАЋЕМО ДА ОДГОВОРИМО НА СВАКО ОД ЊИХ

Негативне референце у ...следње измене и допуне ...набавки

...15. године донеле су собом... о јавним набавкама из августа ... негативним референцама о ко... ...мо говорити у овом тексту



Милош Јовић
саветник у Управи за јавне набавке
budzeti@legeartis.rs

Кад су у питању јавне набавке, појам ...ференце има двоструки појавни ... У случају кад одређује додатне ... ...ће у поступку јавне набавке... ...ти од... пословног капацитета... ...а у реализац... ...та набавке, односно је у претходном ... испоручивао добра, извршавао услуге или ... дио радове који су предмет конкретне јавне набавке. Тада је реч о **пословним референцама**. Оне које би се условно речено могле назвати **позитивним референцама**. И док је у том случају реч о референцама које понуђача квалификују за добијање уговора о јавној набавци, негативне референце су оне које га могу дисквалификовати из „трке" за добијање уговора.

Институт **негативне референце** установљен је ради обезбеђивања поузданијег и солиднијег уговорног партнера наручиоца, а што је претпоставка целисходнијег и рационалнијег трошења јавних средстава. На тај начин, санкционишу се понуђачи који не извршавају своје обавезе у поступку јавне набавке или уговорне обавезе или их не извршавају на уговорен начин и под уговореним условима. С друге стране, будући да санкција никада није сама себи сврха, управо би свест о могућности да се нађе „на црној листи" код одређеног наручиоца, требало да понуђача додатно мотивише на озбиљнији, професионалнији и пословнији приступ извршавању сопстве...

...авним набавкама из 2008. године. Сходно ...да важећим прописима, наручиоци су имали ...ућност да одбију понуду уколико поседују ...каз који потврђује да понуђач није испуњавао ...које обавезе по раније закљученим уговорима ...авним набавкама који су се односили на исти предмет набавке, за период од претходних пет година за радове, односно три године за добра и услуге.

Закон о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС", бр. 124/12) значајно је проширио обухват негативних референци, установивши их као обавезу за наручиоце, проширујући њихово дејство и на сам поступак јавне набавке (не само на уговоре), те установивши својеврсну „црну листу" понуђача – списак негативних референци.

...следње измене и допуне Закона о јавним ...ама из августа 2015. године („Сл. гласник ...15) донеле су собом **неколико измена ...реч о негативним референцама**:
- не... ...ференца као могућност, не и обавеза з...
- неве... ...угих, таксативно законом ненаведе... ...негативне референце за одређеност ...ој документацији;
- прецизир... ...одног периода који је обухваћен нега... ...ференцом;
- укидање списка... ...их референци.

Можда и **најзначајнија измена** јесте та да наручилац сада више није у обавези, већ има могућност да примени негативну референцу према понуђачу. Како су ове законске измене биле још један корак ближе директивама Европске уније из области јавних набавки, и у овом

(6) Трошкови продатих производа износе 1.250.000,00 динара.Укалкулисана разлика у цени је 25% на цену коштања, што износи 312.500,00 динара (1.250.000,00 × 25%). Обрачунати ПДВ по општој стопи износи 312.500,00 динара, од чега на цену коштања 240.000,00 250.000,00 (1.250.000,00 × 20%) и ПДВ на разлику у цени 62.500,00 (312.500,00 × 20%).

(7) Купцу су фактурисани спортски дресови са обрачунатим ПДВ-ом у износу од 1.875.000,00 дин.

(8) Купац је извршио плаћање фактуре у целости у износу од 1.875.000,00 динара.

(9) Треба извршити затварање свих конта класе 9 – Обрачун трошкова и учинака.

(10) Треба саставити Извештај о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

(11) Треба прокњижити својење почетног стања залиха производње на коначно стање залиха производње на крају обрачунског периода на бази података из Извештаја о стању залиха производње на крају обрачунског периода.

Напо...ених производа од 1.250.000,00 динара израчунати су на бази цене ...а (682 комада × 1.832,... динара по комаду), док је продајна цена спортских дресова од ...000,00 динара по комаду изра...ата у износу од 2.500,00 динара (750 × 2.500,00).

Књижење:

Р. бр.	Конто			Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
1	2	3		5	6
			...спортски дресови	200.000,00	
			...алиха материјала		200.000,00
1.	910		Сировине и мате...		
			...ријала – спортски дресови		
		9000	Рачун за преузи... спортски дресови	500.000,00	
			...спортски дресови	120.000,00	
За отварање почетног стања 1. 1. 2016. за з...					
1а	9500		Материјали за... ...е залиха недовршене		500.000,00
	9600		Готови про... ...мање залиха готових		120.000,00
		9001	Рачун за ... ...недовршене производње и готових производа 1. 1. 2016. године на ... ...тих залиха из финансијског књиговодства		
			...ровине и материјал – спортски дресови	1.000.000,00	
		9010	Рачун за преузимање набавке материјала и робе		1.000.000,00
...а примљен материјал у магацин у вези са производњом спортских дресова					
	За	9500			
			Материјал за израду – спортски дресови	680.000,00	
		9100	Сировине и материјал – спортски дресови		680.000,00
...улазне материјала у производњу у току године					

АУТОРСКИ ТЕКСТОВИ СА ОБИЉЕМ КОРИСНИХ ПРИМЕРА И СТРУЧНИХ ТУМАЧЕЊА

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

4 Какве промене очекују запослене у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе у 2019. години

14 Право запосленог на признавање трошкова превоза на службеном путовању

УПРАВНО ПРАВО

20 Све накнаде за коришћење јавних добара прописане и обједињене у једном закону

24 Новине у Закону о инспекцијском надзору

33 Начело предвидивости у Закону о општем управном поступку

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

38 Одредбе Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину и Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему које се односе на јединице локалне самоуправе

ГРАЂАНСКО ПРАВО

45 Повреда части и угледа кроз праксу Европског суда за људска права

ПРИВРЕДНО ПРАВО

51 Положај директора у друштву са ограниченом одговорношћу

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

56 Шта доносе измене Закона о планирању и изградњи

65 Шта доноси нови Закон о заштити података о личности

74 Пословање и управљање јавним здравственим установама у циљу унапређења квалитета рада

81 Електронско пословање – регулатива и пракса

РУБРИКЕ

89 Инфо-правник... између два броја...

95 Портал читалаца

99 Преглед прописа донетих између два броја

Какве промене очекују запослене у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе у 2019. години

Измене се, између осталог, односе и на ближе уређење статуса функционера као запослених, при чему је јасно дефинисано ко одлучује о правима и обавезама службеника на положају који не руководе органом, службом или организацијом, као и на радноправни статус по престанку функције, а дефинишу се и услови за рад у звањима, радни однос на одређено време, статус приправника, право учешћа на интерном конкурсу и преузимање, полагање државног стручног испита и рокови за полагање, оцењивање службеника и др.



Слободанка Келечевић,
дипл. правник,
виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Законом о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 21/16, 113/17, 113/17 – др. закон – у даљем тексту: Закон о запосленима у АП и ЈЛС), који је ступио на снагу 12. марта 2016. године, а примена је почела 1. децембра 2016. године, уређују се права и дужности из радног односа запослених у органима аутономних покрајина и јединицама локалне самоуправе, као и принципи рада који омогућују да се послови из надлежности аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе врше стручно и законито, да се стварају услови за напредовање запослених у служби и стручно усавршавање.

Након ступања на снагу овог закона донети су прописи за запослене у одређеним деловима јавног сектора, па је, због усклађености закона са овим прописима, донет Закон о изменама и допунама Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе.

Закон о изменама и допунама Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе (у даљем тексту: Закон) **донет је 7. децембра 2018. године и објављен у „Службеном гласнику РС” број 95/18, а примењује се од 1. јануара 2019. године.**

У наставку је дат преглед најважнијих измена и допуна наведеног закона.

ЗАПОСЛЕНИ У МЕСНИМ ЗАЈЕДНИЦАМА

Полазећи од чињенице да месне заједнице нису стручне службе или посебне организације које оснива надлежни орган према посебном закону ради обављања послова управе, чланом 1. Закона допуњује се члан 1. став 3. Закона о запосленима у АП и ЈЛС, којим се дефинише предмет уређења и регулише примена овог закона, при чему се изменом прецизира да се одредбе овог закона, поред запослених у привредним друштвима, предузећима, установама, јавним агенцијама,

ка, односно сарадника са стеченим степеном образовања.

ПОСТУПЦИ ЗАПОЧЕТИ ПРЕ ПРИМЕНЕ ЗАКОНА

Поступци одлучивања о правима, обавезама и одговорностима службеника и намештеника, започети до почетка примене овог закона, окончаће се применом прописа према којима су започети.

ПРИМЕНА ОДРЕЂЕНИХ ОДРЕДБИ ОД ДАНА ПОЧЕТКА ПРИМЕНЕ ЗАКОНА

КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ПЛАТНИ РАЗРЕДИ

Одредбе члана 32. овог закона у погледу одредби новог члана 133д, које се односе на одређивање нижег коефицијента, и новог члана 133ж, као и члана 38. овог закона, у делу који се односи на одређивање нижег коефицијента у распону до почетка непосредно нижег платног разреда, који не може бити нижи од почетног коефицијента звања чије послове службеник обавља, примењиваће се од почетка примене закона којим се уређују платни разреди службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Право запосленог на признавање трошкова превоза на службеном путовању

Накнада трошкова превоза на службеном путовању није детаљно регулисана Законом о раду, па је у том смислу веома значајно да се ово питање уреди општим актом послодавца, тако да овај текст представља и смерницу за регулисање наведеног питања.



Редакција Инг-Про

Према члану 118. став 1. тачка 2) Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова, у складу са општим актом и уговором о раду, за време проведено на службеном путу у земљи или иностранству, тј. на накнаду следећих трошкова:
1) дневница за службено путовање,
2) накнада трошкова смештаја на службеном путу и
3) накнада трошкова превоза на службеном путу.

Овде ће детаљније бити говора о надокнади трошкова превоза на службеном путовању, а они се неизоставно појављују јер се, према дефиницији, службеним путовањем сматра **путовање** ван места редовног рада запосленог ради извршења одређеног посла по налогу овлашћеног лица. Закон о раду није ближе регулисао поступак упућивања запосленог на службено путовање и обрачунавања обављеног службеног путовања у земљи. Стога је неопходно да се општим актом послодавца детаљно пропише ова материја.

имати у виду одредбе Закона о порезу у складу са којима се не плаћа порез на зараде на примања запосленог по основу накнаде ових трошкова до износа 30% цене по основној јединици мере погонског горива помноженог с бројем јединица мере погонског горива које је потрошено, а највише до 6.716 динара месечно.

Треба још напоменути и то да Уредбом није предвиђена могућност коришћења сопственог аутомобила за превоз на службеном путовању у иностранству, што значи да државним службеницима и намештеницима, односно именованим постављеним и изабраним лицима и запосленима у органима локалне самоуправе и запосленима у организацијама обавезног социјалног осигурања не може бити одобрена ова врста превоза за службено путовање у иностранство.

ИСПЛАТА ПУТНИХ ТРОШКОВА ЛИЦИМА ВАН РАДНОГ ОДНОСА

Послодавци у разним случајевима за обављање различитих послова у оквиру своје делатности ангажују физичка лица ван радног односа, и то по различитим основама:

1) по основу уговорних послова ван радног односа (уговор о делу, привремени или повремени послови и др.);

2) по основу чланства у Управном и Надзорном одбору;

3) по другим основама за обављање одређених послова.

За такве послове физичко лице остварује одређене трошкове (превоз, преноћиште, коришћење такси превоза, накнаде за коришћење сопственог аутомобила, паркинг и сл.). Висина исплате по овим основама може да се утврди поменутим лицима у истом износу као и запосленима, али може да буде мања или већа од тога што послодавац утврђује својим општим актом. У сваком случају, послодавац може да исплати накнаду трошкова и других расхода физичком лицу које није у радном односу код њега, ако је такву могућност предвидео општим актом или другим одговарајућим актом (оснивачким актом, односно статутом).

Исплате по основу накнаде оваквих трошкова лицима која нису у радном односу код послодавца имају третман осталих прихода, који по својој природи чине доходак физичког лица у смислу члана 85. став 1. тачка 13) Закона о порезу. Према тим одредбама, осталим приходима сматрају се и други приходи који по својој природи чине доходак физичког лица и нису опорезиви по другом основу у складу са Законом о порезу, а нарочито накнаде трошкова и други расходи лицима која нису запослена код исплатиоца. Значи, када исплатилац плати трошкове за време проведено на службеном путу или призна било који издатак физичком лицу које није запослено код исплатиоца, наведени трошкови имају карактер осталих прихода на које се плаћа порез по стопи од 20% на основицу умањену за 20% по основу нормираних трошкова (сагласно члану 86. Закона о порезу).

Истовремено, пошто је чланом 85. став 1. тачка 13. Закона о порезу утврђено да приходи по основу накнада трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца спадају у групу осталих прихода, који по својој природи чине доходак физичког лица, на накнаде за исхрану, хотелски смештај и трошкове превоза који се исплаћују лицима која нису запослена код послодавца, а упућују се на службени пут у земљи, плаћа се допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Допринос се плаћа на основицу на коју се плаћа порез по стопи од 26%.

Све накнаде за коришћење јавних добара прописане и обједињене у једном закону

Законом о накнадама за коришћење јавних добара неке накнаде потпуно су укинуте, смањена је висина накнаде за промену намене шума и шумског земљишта, а у вези са накнадом за одводњавање прописана је и динамика доспевања обавезе на плаћање, а уведена је и накнада за унапређење енергетске ефикасности. Осим наведених, а и других новина, у овом тексту се као посебно важно истиче и то да је Законом прописано да је сваки субјект надлежан за утврђивање и наплату накнаде и дужан да пошаље опомену обвезнику накнаде који у целости или делимично није платио накнаду у року.



Саша Кулић,
дипл. правник

Већ неколико година уназад било је покушаја да се велики број различитих и разнородних накнада за коришћење јавних добара, прописаних у више закона, обједини и пропише једним законом. То је логичан наставак претходно започете реализације идеје да се најпре уклоне све накнаде које су непотребне и оне које се плаћају по више основа за исти предмет, односно јавно добро. Нема сумње да такве накнаде оптерећују правна и физичка лица без ваљаног разлога. Неке од њих уопште и немају природу накнада, неке су последица неусклађених закона, за неке је било неопходно променити им сврху, начин обрачуна и свести круг обвезника на мањи број. Укратко, постојала је изражена потреба да се уведе ред у област накнада за коришћење јавних добара, као и да се пропишу јасна правила о томе ко је све дужан да плаћа коју врсту накнаде, како се она обрачунава, колико износи и у којим случајевима постоји ослобођење од обавеза плаћања накнаде. Рад на решавању овог проблема резултирао је доношењем Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 – у даљем тексту: Закон), који је ступио на снагу 16. децембра 2018. године, а примењиваће се од 1. јануара 2019. године. За поједине одредбе је, међутим, предвиђен дужи рок за почетак примене. Сам закон је врло обиман, има 279 чланова и 16 прилога. У већини прилога прописана је висина накнаде, док је у два прецизиран начин утврђивања накнаде. Због тога је немогуће детаљније сагледати све аспекте овог закона у једном чланку, па ће овде уследити преглед најважнијих новина које поменути закон доноси.

Из образложења Предлога закона произлази да су разлози за његово доношење: увођење накнада само једним законом, унапређење транспарентности, предвидивост трошкова пословања привредних субјеката и рационално коришћење јавних добара.

Први разлог у пракси може да се покаже ваљаним јер је Закон на једно место окупио све накнаде које субјекти плаћају за коришћење јавних добара: природних богатстава, добара од општег интереса и добара у општој употреби. До тада су накнаде биле прописане законима који су уређивали поједине области. Неретко су ти закони представљали само основ за доношење подзаконских ака-

рачунава накнада до пуног износа, са роком плаћања од 90 дана.

ЗАКЉУЧАК

Закључујући анализу Закона могло би да се констатује да се њиме заиста на виши ниво подиже рационално коришћење јавних добара и предвидивост трошкова, јер сваки обвезник накнаде у Закону може да пронађе накнаду коју је дужан да плати по неком основу, може да види њену висину, начин плаћања и рокове, све до критеријума за ослобађање од плаћања накнаде. Остаје да се види, наравно, како ће се у пракси примењивати његове одредбе, што ће оцену ваљаности овог закона учинити меродавнијом.

Новине у Закону о инспекцијском надзору

У овом тексту издвојене су новине које омогућавају бољи и ефикаснији инспекцијски надзор, што ће се одразити и на извршење изречених мера.



Слободанка Келечевић,
дипл. правник,
виши буџетски инспектор у Министарству финансија

Приликом примене Закона о инспекцијском надзору појавиле су се одређене недоумице у пракси, које је потребно разрешити, унапредити и прецизирати како би се решиле дилеме које су се појавиле у одређеним ситуацијама у вршењу инспекцијског надзора. Из тог разлога стекли су се услови да се одређене ситуације законски регулишу, чиме се омогућава бољи и ефикаснији инспекцијски надзор.

Закон о изменама и допунама Закона о инспекцијском надзору (у даљем тексту: Закон) објављен је у „Службеном гласнику РС" бр. 95/2018 од 8. 12. 2018, а ступио је на снагу 16. 12. 2018. године. Највише измена и допуна односи се на вршење инспекцијског надзора.

Закон о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС", бр. 36/15 и 44/18 – др. закон) донет је 2015. године, при чему је његова делимична примена почела 30. јула исте године, а пуна примена 30. априла 2016. године.

Наведеним законом уређују се садржина, врсте, облици и поступак инспекцијског надзора, овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору и друга питања од значаја за инспекцијски надзор. Регулисана су правила пре свега у погледу јачања превентивне и саветодавне улоге инспекција и транспарентности рада јавне управе, при чему је предвиђено да се рад инспекција заснива на процени ризика, планирању и управљању ризицима, као и уређење питања инспекције нерегистрованих субјеката.

Закон се непосредно примењује у поступку инспекцијског надзора који врше органи државне управе, као и у поступку инспекцијског надзора који, као поверени посао државне управе, врше органи аутономних покрајина и органи јединица локалне самоу-

У члану 31. Закона, којим се мења члан 57. Закона о инспекцијском надзору, прописане су новчане казне које би требало да превентивно утичу на нерегистроване и потенцијално нерегистроване субјекте како би се предупредио такав начин пословања, поспешило превођење предузетника у регистроване токове пословања у легалним оквирима.

У члану 32. Закона брисани су прекршаји инспектора и службеника овлашћеног за вршење инспекцијског надзора, који су били прописани у члану 60. т. 1) и 4) Закона о инспекцијском надзору.

Услед уочених злоупотреба процесних овлашћења у пракси, предвиђен је и прекршај овлашћеног службеног лица другостепеног органа, па је у вези са прекршајима одговорног лица у надлежном државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе и другом имаоцу јавних овлашћења, прописаним раније чланом 61. Закона о инспекцијском надзору, у члану 33. Закона прописано да ће се новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара казнити за прекршај руководилац и овлашћено службено лице другостепеног органа ако другостепени орган, након што поништи првостепену одлуку инспектора која је већ једанпут била поништена, упути предмет инспекцији на поновни поступак, уместо да сам реши ту управну ствар.

Унета је новина која се односи на прекршај извршеника и трећег лица у поступку управног извршења, прописивањем да ће се казнити учинилац прекршаја који у поступку управног извршења решења донетог у поступку инспекцијског надзора онемогућава или отежава спровођење управног извршења (члан 34. Закона).

Предвиђају се новчане казне у фиксном износу за овај прекршај, а за издавање прекршајног налога за прекршај из овог члана овлашћен је инспектор, што је регулисано новим чланом 61а Закона о инспекцијском надзору. За издавање прекршајног налога за прекршај из овог члана овлашћен је инспектор.

ПРЕЛАЗНЕ ОДРЕДБЕ

Прелазне одредбе (чл. 35. и 36. Закона) односе се на обавезу овлашћеног службеног лица унутрашње контроле инспекције да полаже испит, као и на обавезу инспектора који до сада није положио испит за инспектора да то учини у одређено року. Овлашћено службено лице унутрашње контроле инспекције које на дан ступања на снагу овог закона има најмање седам година радног искуства на пословима инспекцијског надзора, испуњава услове за обављање послова унутрашње контроле инспекције и то лице није дужно да полаже испит за инспектора, а инспектор који на дан ступања на снагу овог закона нема врсту и степен образовања прописан Законом о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 – др. закон) и није положио испит за инспектора у року из члана 65. тог закона, наставља да обавља послове инспектора ако положи испит за инспектора у року од годину дана од дана почетка примене овог закона, док у супротном неће моћи да обавља послове инспектора.

ЗАКЉУЧАК

Изменама и допунама Закона о инспекцијском надзору омогућавају се боље планирање инспекцијског надзора и шира овлашћења инспекторима у поступку надзора, што ће се одразити на бржи и свеобухватнији надзор, као и боље извршење изречених мера.

Начело предвидивости у Закону о општем управном поступку

Примена начела предвидивости може да доведе до извесних нејасноћа, од којих су се неке већ и појавиле у пракси. У овом тексту биће указано на три ситуације на које треба обратити посебну пажњу, уз предлог начина на које могу да се превазиђу проблеми које те нејасноће могу да изазову.



Саша Кулић,
дипл. правник

Једна од новина Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, број 18/16 – у даљем тексту: ЗУП) јесте и потпуно ново начело из члана 5. став 3. У питању је начело предвидивости, као једно од основних постулата принципа „добре управе”, које је промовисано актима Европске Уније (ЕУ), пре свега Повељом о основним правима ЕУ из 2000. године и Европским кодексом доброг административног понашања из 2001. године.

Према тој одредби, „када поступа у управној ствари, орган води рачуна и о ранијим одлукама донетим у истим или сличним стварима”. Притом, формулацију „води рачуна” треба схватити у смислу „узеће у обзир”. Можда је било примереније да се тако формулише и законска норма јер се на предложени начин у већој мери наглашава везаност органа који води поступак ранијим одлукама.

Већ на први поглед може да се закључи да ово начело представља очигледну намеру законодавца да потенцијалним подносиоцима захтева за покретање управног поступка омогући да унапред, пре него што тај поступак покрену, имају одређено очекивање у погледу исхода, односно мериторне одлуке коју ће орган јавне власти донети. Захваљујући томе, сваки подносилац захтева моћи ће да процени да ли му се уопште исплати да покреће одређени управни поступак или не. С друге стране, ако одлучи да покрене управни поступак, раније донете одлуке органа могу да му буду драгоцен оријентир и у погледу тога да ли ће му захтев бити усвојен у потпуности или делимично, ако је признавао какво право странкама под условом или роком, затим зависно од тога какви су били ти услови, односно колики су били рокови и друго. Само се по себи разуме да је орган дужан да примени ово начело и у оним управним поступцима који се покрећу по службеној дужности. И у тим поступцима странка има право да очекује одлуке какве су раније доношене у истим или сличним управним стварима. Укратко, ово начело пружа странкама виши степен извесности у погледу одлуке коју могу да очекују од органа, у односу на раније законе о општем управном поступку.

Међутим, примена овог начела може да доведе до извесних нејасноћа, од којих су се неке већ и појавиле у пракси. **У наставку текста биће указано на ТРИ СИТУАЦИЈЕ на које треба обратити посебну пажњу, уз предлог начина на које могу да се превазиђу проблеми које те нејасноће могу да изазову.**

1. КАКО ТРЕБА ДА ПОСТУПИ ОРГАН ЈАВНЕ ВЛАСТИ КАДА ТРЕБА ДА ОДЛУЧИ О НЕКОМ ЗАХТЕВУ ИЛИ ПО

иначе, управни акти и један од основних инструмената којима се уређује водни режим. Дакле, у оваквој ситуацији орган сасвим оправдано и са ваљаним разлогом одступа од своје дотадашње праксе и у истој управној ствари доноси другачију одлуку. Наравно, дужан је да то одступање детаљно образложи како не би остављао никакву сумњу у погледу разлога који су довели до њега. Исто тако, и **промена правног основа** је разлог за другачије одлучивање, макар се радило о истој странци и истом или сличном чињеничном стању. Рецимо, може да се догоди да другачија правна квалификација буде разлог за другачије одлучивање. Другим речима: ако орган који води текући управни поступак сматра да је у претходним одлукама на утврђено чињенично стање примењивано погрешно материјално право (односно учињена је тзв. супсумпциона грешка), он може другачије да квалификује утврђено чињенично стање и примени други материјалноправни пропис. У сваком случају, разуме се да орган своју одлуку мора да образложи, а ваљаност такве одлуке може да се преиспита захваљујући двостепености управног поступка или, ако је жалба у конкретном случају законом искључена, у управном спору.

Дакле, начело предвидивости, без сумње, представља крупан корак у правцу повећања сигурности и легитимног очекивања странака о чијим се правима и обавезама одлучује у управним поступцима, али његов пун значај доћи ће до изражаја тек онда када се отклоне све сметње и недоумице у погледу његове примене, од којих је на неке овде и указано.

Електронско издање за праћење јавних набавки

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за праћење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси *www.javne-nabavke.net* и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно праћење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, као и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су им потребне и њиховим променама путем мејл-сервиса (директно на мејл корисника).

Зашто пратити ИНГ-ПРО Јавне набавке?

- **Зато што се добија дневно ажуран преглед свих јавних набавки и пратеће документације, које се објављују у складу са Законом о јавним набавкама.**
- **Зато што нуди јединствену претрагу свих врста огласа по више различитих критеријума: по појмовима у називу тендера, по предмету, по периоду важења огласа (важи од – до), по датуму објављивања огласа, по статусу огласа (отворен, закључен, обустављен), по врсти поступака, наручиоцима.**
- **Зато што је за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге.**
- **Зато што корисник може да одабере категорије предмета набавки које су му потребне и да само о њима добија обавештења путем мејл-сервиса, чиме је поштеђен свакодневног, мукотрпног листања огласа на Порталу јавних набавки.**
- **Зато што се за претплатну цену добија могућност неограниченог праћења свих категорија и свих типова јавних набавки (добра, услуге, радови).**
- **Зато што има све измене постојећих јавних набавки, што омогућава њихово једноставно праћење.**
- **Зато што има и базу победника тендера, са информацијама у ком је поступку јавне набавке одређени понуђач победио.**
- **Зато што има листу ЈН УЖИВО, која се ажурира свака два минута и на којој се налазе најновије јавне набавке, које још нису прошле процес редакцијске обраде.**

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Одредбе Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину и Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему које се односе на јединице локалне самоуправе

У анализи одредби Закона о буџету Републике Србије за 2019. годину и Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему акценат је стављен на промене које се односе на локалну самоуправу.



Алжбета Марко, дипл. ек., с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

ЗАКОН О БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

Закон о буџету РС за 2019. годину („Сл. гласник РС", бр. 95/2018) представља основ за економске мере јачања темеља успостављеног модела раста, који се, према мишљењу надлежних институција, заснива на повећању инвестиција и извоза.

Министарство финансија – Сектор за макроекономске и фискалне анализе и пројекције констатовао је на основу свеобухватне анализе да у току 2018. године економске активности земље бележе снажан раст, уз интензивну инвестициону активност и повећану потрошњу домаћинстава. Поред тога, долази и до раста у оквиру грађевинарства и услужног сектора, тако да се развојни карактер буџета у 2018. години огледа пре свега у капиталним улагањима, односно у инвестицијама са убрзаним инвестиционим активностима државе. Достигнуте стопе привредног раста и уравнотежене јавне финансије доприносе смањењу јавног дуга и обезбеђују ниску, односно стабилну инфлацију, што чини основ за даља унапређења свих макроекономских токова.

Што се тиче макроекономских пројекција за 2019. годину, очекује се да ће Република Србија у наредном периоду у некој мери зависити од кретања и изгледа у међународном економском окружењу, у чланицама Еврозоне које су главни партнери државе у робној размени и инвестицијама.

Међународни монетарни фонд прогнозира глобални раст у 2018. години од 3,7%, а иста стопа раста светске привреде прогнозирана је и за наредне две године.

Макроекономске претпоставке кретања за Републику Србију у периоду 2019–2021. година пројектоване су на основу актуелних економских показатеља, као и на основу процене ефеката планираних мера економске политике. У 2019. години пројектован је реални раст привредне активности од 3,5%, а очекује се и наставак позитивног утицаја раста запослености и побољшаних услова задуживања за приватну потрошњу. Такође, у трогодишњем средњорочном периоду очекује се наставак повољних кретања на тржишту рада, која ће се пре свега огледати у снажнијем расту

о извршеним плаћањима и остваренim приходима и примањима.

Осим тога, чланом 16. Измена Закона **помера се рок за припрему Нацрта одлуке о завршном рачуну буџета локалне власти са 15. маја на 30. април**, као и рок за подношење Одлуке о завршном рачуну буџета локалне власти Управи за трезор са 15. јуна на 30. јун. Уједно се установљава и обавеза достављања одлука о завршном рачуну и извештаја о извршењу буџета и у електронском формату.

Чланом 18. Измена Закона **даје се овлашћење буџетској инспекцији да наложи повраћај у буџет незаконито и ненаменски утрошених буџетских средстава**, односно када се у поступку инспекцијске контроле утврде незаконитости и неправилности у коришћењу јавних средстава, буџетска инспекција, односно служба за буџетску инспекцију аутономне покрајине, односно служба за буџетску инспекцију јединице локалне самоуправе решењем налаже кориснику јавних средстава да врати у буџет незаконито исплаћена средства, односно ненаменски утрошена средства.

3 DECENIJE
S NAMA NEMA LUTANJA
ING-PRO

Чланом 19. Измена Закона мења се став 3. у члану 89. Закона о буџетском систему како би се избегло позивање на Закон о јавном дугу ради евентуалних измена и допуна тог закона. Наиме, додат је став који се односи на органе локалне власти, који гласи: „Уколико орган локалне власти **прекорачи ниво задужења** прописан одредбама закона којим се уређује јавни дуг и не достави Министарству податке по врстама задуживања, износу и отплати дуга, вредности и нивоу каматних стопа, **министар привремено може да обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије**, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, до момента испуњења услова прописаних поменутим законским одредбама.”

На крају треба напоменути и то да и за буџетске фондове локалне власти важи одредба, односно могућност дата чланом 22. овог закона да се буџетски фондови и у 2019. години исказују као индиректни корисници буџетских средстава у Закону о буџету Републике Србије, односно у одлукама о буџету локалне власти.

Повреда части и угледа кроз праксу Европског суда за људска права

Право на поштовање части и угледа у пракси Европског суда за људска права ставља се у корелацију са правом на слободу изражавања. У сукобу два права приликом процене да ли је дошло до повреде права примењује се такозвани троделни тест како би се закључило које право има примат у конкретној ситуацији.



Снежана Марјановић,
судија Првог основног суда у Београду

Конвенција за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) потписана је у Риму 4. 11. 1950. године. Измене су предвиђене протоколима 11 и 14 и протоколима 1, 4, 6, 7, 12, 13 и 16. Конвенција је сачињена имајући у виду Универзалну декларацију о људским правима коју је Генерална скупштина Уједињених нација прогласила 10. 12. 1948. године. Циљ је био обезбеђивање општег и делотворног признања и поштовања права прокламованих у њој ради очувања и развијања основних људских права и слобода. Потписници су се обавезали да поштују људска права и јемче свакоме у својој надлежности права и слободе одређене у Конвенцији.

Између осталих права признато је и **у члану 10. став 1.** предвиђено да свако има право на **слободу изражавања**, које укључује слободу поседовања сопственог мишљења, примања и саопштавања информација и идеја, без мешања јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтевају дозволе за рад телевизијских, радио и биоскопских предузећа. Став 2. наводи да, пошто коришћење ових слобода повлачи за собом дужности и одговорности, оно може да се подвргне формалностима, условима, ограничењима или казнама које су прописане законом и неопходне у демократском друштву у интересу националне безбедности, територијалног интегритета или јавне безбедности, као и ради спречавања нереда или криминала, заштите здравља или морала, заштите угледа или права других, спречавања откривања обавештења добијених у поверењу или ради очувања ауторитета и непристрасности судства.

У пресудама Европског суда за људска права анализирани су случајеви и оцењивано је када је то изражавање подобно да повреди част и углед.

У сваком конкретном случају увек се право на поштовање части и угледа ставља у корелацију са правом на слободу изражавања, које је прокламовано Конвенцијом. У сукобу два права приликом процене да ли је дошло до повреде права примењује се такозвани троделни тест како би се закључило које право има примат у конкретној ситуацији.

ПРВИ ДЕО ТЕСТА проверава да ли је ограничење права предвиђено у закону или другом обавезном пропису, односно да ли постоји нужност задирања у права другог.

ДРУГИ ДЕО ТЕСТА процењује да ли ограничење служи законитом интересу, односно да ли је такво ограничење примерено.

ТРЕЋИ ДЕО ТЕСТА цени да ли је то ограничење неопходно у демократском друштву и да ли циљ може да се постигне и на други начин, односно да ли постоји сразмерност – пропорционалност.



члан друштва може да изврши увид током радног времена друштва. Такође, директор има обавезу да подноси извештаје о рачуноводственој пракси и пракси финансијског извештавања друштва и његових повезаних друштава, ако постоје; затим о усклађености пословања друштва са законом и другим прописима; квалификованости и независности ревизора друштва у односу на друштво, ако су финансијски извештаји друштва били предмет ревизије; али и о уговорима закљученим између друштва и директора, као и са лицима која су са њима повезана у смислу Закона о привредним друштвима.

НАКНАДА ЗА РАД И РАДНО АНГАЖОВАЊЕ ДИРЕКТОРА

Директор има право на накнаду за свој рад, која се одређује оснивачким актом, одлуком Скупштине или одлуком Надзорног одбора. Директору могу да се одреде и стимулације.

Што се радног односа тиче, директор може да буде у радном односу, али и не мора. Радни однос са директором заснива се уговором о раду. Приликом заснивања радног односа са директором могуће је закључити уговор о раду на одређено време и то до истека рока на који је изабран, односно до разрешења. Ово представља посебан случај могућности радног односа на одређено време, поред оних прописаних чланом 37. Закона о раду. Уколико послодавац са директором не закључује уговор о раду, са њим се закључује уговор о правима и обавезама директора. Закон о раду је прописао да овај уговор закључује у име послодавца надлежни орган утврђен законом или општим актом послодавца. Овај надлежни орган је Надзорни одбор, кога у том случају заступа лице по основу одлуке Надзорног одбора, или Скупштина, коју у том случају представља лице по основу одлуке Скупштине. Битно је, дакле, да се приликом именовања директора одлуком о именовању одреди лице које ће закључити уговор о раду или уговор о правима и обавезама директора.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Директори представљају најоперативнији орган друштва. Иако је директору надређен Надзорни одбор или Скупштина, избор директора посебно је важан јер исти свакодневно заступају друштво и доносе одлуке на дневном нивоу, а друштво кроз њих изјављује своју вољу. Зато су могућности и модалитети избора и функционисања директора посебно важни и у привредним друштвима, па се, самим тим, и у друштвима са ограниченом одговорношћу њима мора посветити нарочита пажња.

ИНГ-ПРО САВЕТОВАЊА

ИНГ-ПРО организује скупове, саветовања, семинаре и обуке с правном и финансијском тематиком, представљајући прописе који су не само актуелни већ су и у најширој примени у оквиру законодавства Републике Србије. Овакав вид организације постао је неизбежан начин упознавања с бројним недоумицама и проблемима у пракси, али и пут ка њиховом бржем и успешнијем превазилажењу како би се омогућила сврсисходна и адекватна примена прописа.

Предавачи су врсни и посвећени стручњаци који настоје да подстакну учеснике на промишљање најделотворнијег начина за превазилажење немалих проблема и повећање ефикасности из области које су тема саветовања.

Саветовања се одржавају у пријатном амбијенту, у технички потпуно опремљеним салама, са паузама за кафу и ручак.

На нашим интернет странама *www.propisi.net, www.legeartis.rs* и *www.poslovnisavetnik.net* увек се можете информисати о актуелним саветовањима и, уколико сте заинтересовани, попунити електронску пријаву.

За претплату и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs
или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Шта доносе измене Закона о планирању и изградњи

Увођење обједињене процедуре у области израде планских докумената – реформа е-простора, нови стратешки планski документи, прописивање да је План генералне регулације основни план регулације, прописивање услова које је потребно да правно лице испуни како би могло да израђује документе просторног и урбанистичког планирања, редефинисање појма локацијских услова и продужен рок њиховог важења, као и рок важења за грађевинске дозволе, само су неке од новина којима је посвећена пажња у овом тексту.



Марина Тодоровић,
самостални саветник у Републичком секретаријату за јавне политике

Када је 6. новембра 2018. године ступио на снагу Закон о изменама и допунама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 83/2018 – у даљем тексту: Закон), наставило се са даљим спровођењем реформе у домену електронске управе. С обзиром на то да је почела да функционише е-грађевинска дозвола и е-упис непокретности у катастру, Закон сада омогућава да се спроведе и реформа е-простора, односно да се уведе обједињена процедура и у области израде планских докумената по узору на ону која већ постоји у вези са грађевинским дозволама. Као што је већ наведено, Закон је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно 6. новембра 2018. године, осим одредаба чл. 72. и 73. овог закона (којима су измењени чл. 144. и 145. Закона), које ступају на снагу 1. јануара 2019. године, као и члана 26. овог закона (којим су додати називи чланова и чл. 47а–47в), које ступају на снагу 1. јануара 2020. године.

Поред наведене реформе е-простора, треба поменути само неке од измена Закона које су заправо производ анализе праксе у протекле четири године, као што је измена рокова за израду планских докумената, који се скраћују на највише 12 месеци са садашњих најмање 18, а неретко и по неколико година. Законом се омогућава да се План генералне регулације примењује директно и да сви плански документи буду јавно доступни у Централном регистру планских докумената. Такође је предвиђен и краћи поступак за доношење измена и допуна планских докумената, који ће трајати до шест месеци, затим продужавање важења локацијских услова са 12 на 24 месеца, које је настало из акутних потреба великих инфраструктурних пројеката од важности за државу, али и продужавање важења грађевинских дозвола са 2 на 3 године, као и могућност фазне градње. Осим тога, ту је и детаљније уређење члана који се бави посебним случајевима формирања грађевинске парцеле, затим одређена прецизирања у области израде техничке документације за потребе изградње објеката, детаљније уређење рада Ревизионе комисије, потом измене везане за издавање и важење грађевинске дозволе, одређене нужне исправке у појединим члановима, прецизније и јасније уређење радова за које се издаје грађевинска дозвола, као и детаљније уређење радова за које се издаје решење о одобрењу за извођење радова, са циљем да Закон о планирању и изградњи постане матични закон за издавање дозвола, од којих су неке до сада издате на основу закона којима се уређује материја железница, као и јавних путева.

длежности Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, односно укинуто је овлашћење које је Инжењерска комора Србије (у даљем тексту: Комора) имала за овај делокруг послова у складу са раније важећим законом. На дан ступања на снагу овог закона Инжењерска комора Србије, основана Законом о планирању и изградњи („Сл. гласник РС", бр. 47/03 и 34/06), наставља са радом у складу са овим законом.

Уз образац захтева за издавање лиценце подноси се и доказ о уплати републичке административне таксе, а подаци у вези са плаћањем таксе могу да се преузму на линковима испод текста.

До доношења нових правилника о полагању стручног испита и издавању лиценци (рок од 60 дана од дана ступања на снагу закона) захтеви ће се подносити за одређену врсту лиценце у складу са Одлуком о изменама и допунама Одлуке о врстама лиценци које издаје Инжењерска комора Србије, бр. 1493/1-3 од 2. 7. 2012. године, бр. 4078/1-3 од 20. 12. 2012. године, бр. 1638/2 од 18. 6. 2013. године, бр. 2981/2 од 18. 9. 2015. године и бр. 2958/2 од 27. 7. 2016. године. Врсте лиценци наведене су у прилогу захтева за издавање лиценце.

Стручни испити полагаће се у Комори, пред комисијама које су већ раније формиране решењем министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Личне и остале лиценце које су издате у складу са до сада важећим законом остају на снази, осим уколико се стекну услови за њихово одузимање у складу са Законом и подзаконским актима донетим на основу њега. Важење лиценци није условљено плаћањем годишње чланарине Комори.

На дан ступања на снагу Закона сва лица која имају важеће лиценце, које је до дана ступања на снагу Закона издала Комора, уписана су у Регистар инжењера, архитеката и просторних планера који води Министарство.

ОДУЗИМАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ И ОВЛАШЋЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ИНСПЕКТОРА

Министарство надлежно за послове грађевинарства, просторног планирања и урбанизма одузеће, односно суспендовати издату лиценцу на одређено време решењем, ако утврди да лиценцирани инжењер, архитекта и просторни планер несавесно, незаконито, односно нестручно обавља послове за које му је лиценца издата или ако му је лиценца издата на основу нетачних или неистинитих података.

Против решења може да се изјави жалба Влади у року од пет дана од дана уручења решења, док против решења Владе може да се покрене управни спор.

Министар надлежан за послове грађевинарства, просторног планирања и урбанизма решењем образује комисију за утврђивање испуњености услова за издавање и одузимање лиценци из става 1. овог члана, која утврђује:

- испуњеност услова за издавање лиценце и предлаже доношење решења о издавању тих лиценци;
- повреду професионалних стандарда и норматива (професионалне одговорности) и предлаже доношење решења о одузимању тих лиценци, при чему је, дакле, чланом 162. Закона о планирању и изградњи предвиђено ко и на који начин одузима лиценцу.

Поред тога, чланом 172. Закона о планирању и изградњи предвиђено је да надзор над извршавањем одредби овог закона и прописа донетих на основу њега врши министарство надлежно за послове урбанизма и грађевинарства. Инспекцијски надзор врши надлежно министарство преко инспектора у оквиру делокруга утврђеног Законом.

Тако је чланом 176. Закона о планирању и изградњи прописано која су сва овлашћења грађевинског инспектора, као и да је једно од овлашћења грађевинског инспектор у оквиру инспекцијског надзора да, када утврди да извођач радова, односно одговорни извођач радова изводи радове без издате грађевинске дозволе, односно гради објекат супротно издатој грађевинској дозволи и техничкој документацији на основу које је грађевинска дозвола издата, поднесе прекршајну пријаву и покрене поступак за одузимање лиценце пред Судом части против одговорног извођача, односно пријаву за привредни преступ против извођача радова.

Шта доноси нови Закон о заштити података о личности

Разлози и циљеви доношења новог Закона о заштити података о личности, као и значајне новине које прате овај закон, предмет су разматрања у овом тексту.



Јасмина Вранић, дипл. правник, координатор за прописе и нормативне послове у ЈКП „Паркинг сервис" Београд

Нови Закон о заштити податка о личности („Сл. гласник РС", бр. 87/2018) од 13. 11. 2018. године, ступио је на снагу 21. 11. 2018, а примењује се по истеку девет месеци од дана ступања на снагу, осим одредбе члана 98. овог закона, која се односи на Централни регистар збирки података. Наиме, наведени регистар, који је успостављен по одредбама Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС", бр. 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – УС и 107/12), престаје да се води од дана ступања на снагу овог закона. Од дана када почиње примена новог закона престаје да важи Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС", бр. 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – УС и 107/12).

Разлози за доношење новог Закона о заштити података о личности

Разлози за доношење новог Закона о заштити података о личности могу се сагледати како са становишта унутрашњег права тако и са становишта неопходности међународне сарадње и обавеза Републике Србије у процесу придруживања Европској унији.

Са аспекта унутрашњег права Републике Србије, Закон о заштити података о личности („Сл. гласник РС", бр. 97/2008, 104/2009 – други закон, 68/2012 – Одлука УС РС и 107/2012), који за време примене у периоду 2008–2018. године није значајније мењан, садржи недостатке, који уједно могу да се дефинишу као **разлози за доношење новог закона**, а то су:

1. постојање потребе да се шире уреде основни појмови који се користе у Закону, као и да се прецизније уреде начела обраде података о личности;
2. недовољно уређен поступак остваривања права на заштиту података о личности;
3. недовољно уређен поступак изношења података о личности из Републике Србије;
4. непотпуно уређена одговорност у случају кршења права лица, као и у случају неиспуњавања законских обавеза;
5. безбедност података о личности такође је непотпуно уређена;
6. недостаје обавеза анализе ризика за права лица на која се подаци односе у случају појединих обрада високог ризика које озбиљно могу да угрозе њихова права;
7. поступци за заштиту права лица на која се подаци односе нису одговарајуће уређени;
8. недостају одредбе из *Уредбе 2016/679 Европског парламента и Савета о заштити појединца у вези са обрадом података о личности и слободном кретању таквих података и стављању ван снаге Директиве 98/46/ЕЗ (у даљем тексту: Уредба)*, које се односе на нове институте, као што су обавезујућа пословна правила, сертификација, лице за заштиту података о личности и кодекс поступања;
9. постојање потребе да се уреди обрада података о личности коју врше надлежни органи у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција, с обзиром на то да Директива 2016/680 о заштити појединца у вези са обрадом података о личности од стране надлежних тела у сврхе спречавања, истраге, откривања или гоњења кривичних дела или извршења кривичних санкција и слободном кретању таквих података и стављању ван снаге оквирне одлуке Савета 2008/977/ПУП (у

о личности, као системски закон у овој области, треба да садржи одредбе општег карактера, а посебни закони, који такође у неком делу садрже одредбе о обради и заштити података, треба да садрже посебне одредбе којима ће се уредити поједине радње обраде (видео-надзор). Уколико би одредбе о видео-надзору биле преузете и регулисане у Закону о заштити података о личности, било би нужно да се обаве и додатне консултације са другим органима који се баве специфичним питањима (нпр. видео-надзор службених просторија, надзор стамбених зграда и слично), а такође би се отворило питање допуне посебних случајева обраде и у областима радних односа, здравства, просвете и слично, што свакако не може да се уреди само Законом о заштити података о личности.

Примена новог Закона о заштити података о личности отпочеће протеком 9 месеци након његовог ступања на снагу, у које време је неопходно да се стекну **услови за примену новог Закона, који подразумевају доношење подзаконских аката, као и спровођење обуке надлежних органа за примену Закона.** С обзиром на то да се новим законом уводи нови судски поступак, неопходно је спровести обуку за судије, јавнотужилачко особље и остале државне органе.

Новине у Закону везане за увођење обавезних пословних правила, сертификата за заштиту података о личности и лица за заштиту података о личности свакако ће обезбедити поштовање одговарајућих стандарда у области заштите података о личности који се односе на привредно пословање. Такође, и друга законска решења, као што је питање пристанка на обраду података, заиста ће смањити трошкове пословања и допринети већој брзини пословних активности. Чињеница је да ће већи степен заштите лица на која се подаци односе, као и прецизирање поступка остваривања њихових права, допринети већој правној сигурности. Одредбе о преносу података из Републике Србије такође ће значајно унапредити тренутно стање у области заштите података о личности. Законским решењима обезбеђује се и усклађеност са релевантним прописима Европске уније, као и ефикаснији рад надзорног тела за спровођење Закона. Поред тога, и свим субјектима обезбеђени су нови механизми правне заштите (управне и судске), који могу да се покрену независно један од другог.

Примена новог Закона о заштити података о личности свакако ће обезбедити много јаснија правила у области заштите података о личности, а самим тим и поштенију и транспарентнију тржишну конкуренцију која је везана за ову област.

Закон непосредно дозвољава могућност стварања нових привредних субјеката који ће бити специјализовани за ову област, с обзиром на то да лице за заштиту података о личности не мора бити само лице које је запослено у неком органу или привредном субјекту, већ то може бити и неко друго лице које ће се ангажовати на основу уговора.

Надзор над применом кодекса поступања може да врши правно лице које је акредитовано за вршење надзора. Исто тако, прописивањем могућности да, поред Повереника, сертификат за заштиту података о личности може да изда и одговарајуће сертификационо тело, такође се ствара могућност за стварање нових привредних субјеката који ће се бавити активностима у вези са применом Закона.

НОВИ ЗАКОН О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ ПОДРЖАВА СТВАРАЊЕ НОВИХ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКАТА НА ТРЖИШТУ КОЈИ ЋЕ БИТИ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИ ЗА ОВУ ОБЛАСТ, С ОБЗИРОМ НА ТО ДА ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ НЕ МОРА БИТИ САМО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАПОСЛЕНО У НЕКОМ ОРГАНУ ИЛИ ПРИВРЕДНОМ СУБЈЕКТУ, ВЕЋ ТО МОЖЕ БИТИ И НЕКО ДРУГО ЛИЦЕ КОЈЕ ЋЕ СЕ АНГАЖОВАТИ НА ОСНОВУ УГОВОРА.

Пословање и управљање јавним здравственим установама у циљу унапређења квалитета рада

Разматрањем предуслова за унапређење квалитета рада јавних здравствених установа, као што су акредитација, организациона и кадровска структура, утврђење сврхе, вредности и приоритета установе, а самим тим и визије њеног будућег развоја, разматрају се и циљеви, стратегије и политике пословања, као и потребне мере за побољшање стручних и материјалних перформанси установе.



Душан Рајаковић,
спец. менаџмента здравствених установа

Јавне здравствене установе представљају непрофитне организације, из чега произлази да активности које доводе до стицање профита не представљају примарни циљ, већ им је основна сврха спровођење њихове реалне мисије, а то је пружање квалитетне и свеобухватне здравствене заштите свих становника. Док је у профитним организацијама основни резултат зарада базирана на обиму продаје или пружања услуга и задовољењу потреба корисника, у јавним здравственим установама то је одговорност базирана на обиму услуга и задовољењу потреба корисника.

Здравствене установе, као важни промотери здравствене политике, понекад занемаре премису колико држава издваја за здравствену заштиту својих грађана, што свакако није сметња за још већа улагања. Приступ квалитетним здравственим услугама императив је пословања. Сагледавање финансијских резултата у пословању сваке здравствене установе резултира и унапређењем квалитета пружених здравствених услуга, што, посматрајући из нормативног угла, представља остваривање права на заштиту здравља као основног права сваког појединца, гарантованог и највишим правним актом наше државе. Мотив за штедњу, данас посебно актуелан, усмерава акценат потрошње на благовремену превенцију различитих облика болести.

Ради константног унапређења квалитета здравствене заштите неопходно је да запослени у здравству буду активно укључени у светске медицинске асоцијације и удружења, као и да, редовно учествујући на међународним скуповима, репрезентују сопствена достигнућа и добијају могућност да своја знања усклађују са светским искуствима. Уз то, поједине здравствене установе представљају наставне базе медицинских факултета. Одговарајућим универзитетским наставним кадром и већим бројем стручњака, доктора наука, стално се обезбеђује висок ниво стручног усавршавања кадрова. Водећи рачуна о сопственом напретку, свака здравствена установа треба да школује и усавршава своје запослене у референтним центрима и да као госте ангажује водеће светске стручњаке. Непрекидно усавршавајући медицинску службу идући у корак са врхунским достигнућима, постаје се поуздан носилац пружања здравствене заштите.

временог менаџмента на терцијарном нивоу здравствене делатности, на ком доминирају високо технолошки развијена знања и достигнућа дијагностике, као и оперативног лечења, зато што морају да се прате савремена технолошка достигнућа у области дијагностике (магнетна резонанца, ултразвук, системи скенирања и други видови дигиталне дијагностике).

Продуктивност здравственог система најефикасније може да се побољша деловањем у областима које директно утичу на људске ресурсе, што је посебно изражено у условима економских ограничења, каква постоје у нашој земљи. Стручно усавршавање здравствених радника треба схватити као инвестицију која иде у корист унапређења квалитета и ефикасности здравствених услуга и успешног достизања циљева здравствене установе, а доприноси и њеном угледу. Програми едукације треба да буду планирани и осмишљени у складу са програмом и планом развоја здравствене установе, а циљ треба да им буде побољшање квалитета, организације и методологије рада запослених у складу са развојем медицинских и других наука. У процесима образовања, тренинга и стручног усавршавања код појединаца се повећава лична способност, прилагођеност окружењу и могућност напредовања, а ефикасност и ефективност здравствених установа може значајно да се побољша. Да би здравствене установе могле да пруже боље, брже и квалитетније услуге, потребно је континуирано инвестирање у најсавременије медицинске процедуре и опрему, материјале и људске ресурсе, за које у тренутној економској ситуацији држава нема довољно финансијских средстава. Ово је прилика да пословна заједница, коју чине велике фармацеутске куће, произвођачи медицинске опреме и други снабдевачи, учествује у подршци здравственом систему и допринесе промовисању доброг здравља и благостања. Улагање у здравствене установе доприноси унапређењу квалитета здравствених услуга, бржем дијагностификовању и скраћењу листа чекања, порасту броја задовољних корисника и запослених радника у здравству и постизању општих друштвених циљева.

Да би се унапредила здравствена заштита, неопходно је увођење система управљања квалитетом у управљању здравственим установама. Он подразумева постављање специфичних циљева квалитета од стране руководства, бирање приоритетних области и уношење у опис посла сваког запосленог активности на унапређењу квалитета, планирање времена за ту активност, обезбеђивање неопходних ресурса (финансијских и других), као и едукацију чланова тима предвиђеног за унапређење квалитета. Овај приступ је оријентисан ка тимском раду, превенцији лошег квалитета и нежељених догађаја, а пре свега ка кориснику здравствене заштите. Под квалитетном медицинском заштитом подразумева се таква заштита која, удовољавајући потребама пацијената и професионалним потребама и циљевима, користи ресурсе на најефикаснији начин и задовољава законске, етичке, уговорне и друге обавезе. С обзиром на ограничене ресурсе којима располаже здравствени систем, неопходно је обратити посебну пажњу на квалитет здравствених услуга. Здравствене установе имају своје специфичности, које се првенствено огледају у циљу пружања здравствене заштите пацијентима, што посредно представља и један од најзначајнијих задатака државе у целини. Сви напори и достигнуто знање треба да буду усмерени ка постизању квалитетне здравствене заштите, што резултира достизањем максималног квалитета у здравству.

Електронско пословање – регулатива и пракса

Циљ овог текста је кратак осврт на законодавни оквир који регулише електронско пословање у земљи, као и да укаже на неке новине које је донео нови закон који регулише област електронског пословања у Републици Србији и да се дефинишу и поједноставе основни појмови електронског пословања.



Маја Јовановић,
дипл. ек.,
буџетски инспектор

Домаћи законодавни оквир

Законодавни оквир електронског пословања код нас је Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању („Сл. гласник РС”, бр. 94/2017 – у даљем тексту: Закон). Основни циљ Закона је да се омогући и подстакне брже и ефикасније пословање и смањење трошкова пословања, да се развије тржиште услуга од поверења и модернизује и, услед тога, учини ефикаснијим рад органа јавних власти и привредних субјеката, затим да се омогући грађанима лакши и сигурнији приступ услугама органа државне управе и других субјеката и приступ већем броју наведених услуга, као и поуздано чување електронских докумената, што ће допринети смањењу трошкова за чување документације.

Посебни циљеви законског уређивања састоје се у томе да се правним уређењем ове материје отвори простор за интензивније електронско пословање, затим да се створи поверење најшире јавности у употребу и размену електронских докумената и употребу услуга од поверења у електронском пословању, као и да се постигне конкурентност на светским тржиштима.

Основни инструменти и појмови електронског пословања – законске дефиниције и објашњење појмова

Електронско или е-пословање

Закон дефинише **електронско пословање** као употребу података у електронском облику, средстава електронске комуникације и електронске обраде података у обављању послова физичких и правних лица.

Док је **електронски облик података** дефинисан као дигитални запис података погодан за електронску обраду и пренос путем средстава електронске комуникације, **електронска трансакција** је пословна активност између две или више страна, која се обавља електронским путем.

Е-пословање може да се дефинише и као употреба информационих и комуникационих технологија (*ICT – Information and Communications Technologies*) за извршавање свих елемената пословних активности, односно примену у виду подршке свим пословним активностима.

Е-пословање комбинује технологију, процесе, организацију и другачији начин размишљања, односно укључује технологију како би променило и аутоматизовало постојеће пословне активности. Такође, е-пословање омогућава стварање додатних вредности кроз повезивање пословних процеса, спајање информација, токова података и докумената у јединствену пословну целину, заједно с добављачима и партнерима.

За размену података у моделима е-пословања усвојени су технички стандарди како би се осигурало да различити системи могу међусобно да комуницирају.

тификациони подаци из средстава електронске идентификације одговарају лицу коме је средство издато.

Ниво поузданости шема електронске идентификације

Шеме основног нивоа поузданости – довољан је један фактор аутентикације, на пример лозинка, и није неопходно физичко присуство приликом регистрације корисника

Шеме средњег нивоа поузданости – неопходна су два разнородна фактора аутентикације, на пример лозинка и једнократни код послат СМС-ом, а приликом регистрације корисника потребно је физичко присуство ради иницијалне провере идентитета.

Шеме високог нивоа поузданости – за сада су то само шеме засноване на квалификованом електронском потпису.

Регистроване шеме електронске идентификације

За утврђивање идентитета у електронском пословању могу да се користе шеме електронске идентификације које су уписане у регистар из члана 19. Закона, као и шеме електронске идентификације које нису уписане у наведени регистар.

Исказ воље не може да се оспори само зато што су, уместо потписа, коришћене шеме електронске идентификације.

Регистрована шема електронске идентификације може да се користи за утврђивање идентитета странке у општењу са органом јавне власти.

У општењу странке са органима јавне власти идентитет странке, утврђен на основу регистроване шеме електронске идентификације високог нивоа поузданости, замењује потпис странке на поднеску, а може да се пропише да је прихватљив и средњи или нижи ниво поузданости.

Инспекцијски надзор и казнене одредбе

Прописане су прилично ригорозне казне за прекршај за одговорно лице, односно правно лице у државном органу или органу јавне власти, које у оквиру својих овлашћења оспори или не призна пуноважност или доказну снагу електронском документу.

Новчане казне су прописане од 50.000 до 2.000.000 динара.

Пример:

Издавање и књижење рачуна у папирном и електронском облику, без употребе печата – извод из Објашњења Министарства финансија, бр. 401-00-4169/2017-16 од 12. 12. 2017. године, у вези са издавањем и књижењем рачуна (фактура) у папирном и електронском облику, без употребе печата и потписа:

„У циљу разјашњења недоумица које су се појавиле у пракси, а односе се начин на који се издају и књиже фактуре у пословним књигама правних лица и предузетника, настале у папирном или електронском облику, указујемо на следеће:

- Законом о рачуноводству омогућено је правним лицима и предузетницима да своје фактуре издају у папирном или електронском облику.
- Законом о рачуноводству није прописано да фактура која је изворно настала у папирном облику мора да садржи печат и потпис одговорног лица, већ је довољно да иста садржи „идентификациону ознаку" која упућује на одговорно лице, односно лице које је овлашћено за издавање те фактуре, а којом потврђује веродостојност исте у смислу члана 9. тог закона.
- Фактура која је изворно настала у електронском облику, као и фактура настала дигитализацијом (конверзијом документа из папирног у електронски облик, нпр. скенирана фактура), такође не мора бити потписана (електронским) потписом, већ је довољно да иста садржи поменуту „идентификациону ознаку".
- Правна лица и предузетници немају обавезу да фактуру која је изворно настала у електронском облику штампају нити да се на тако одштампан документ ставља отисак печата како би исти био сматран валидним.

ИНФО-ПРАВНИК...

ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

У оквиру ове рубрике објављиваћемо кратка обавештења о свим битним променама у правној регулативи у периоду између изласка два броја нашег часописа.

ЦЕНТРАЛНА ЕВИДЕНЦИЈА СТВАРНИХ ВЛАСНИКА – ОБАВЕЗА ЕВИДЕНТИРАЊА ДО 31. ЈАНУАРА 2019. ГОДИНЕ

Централна евиденцију стварних власника води АПР. Законом о централној евиденцији стварних власника („Сл. гласник РС”, бр. 41/2018) уведена је обавеза регистрације свих физичких лица која на било који начин имају 25% или више власништва у неком правном лицу, односно имају главни утицај на вођење послова или обезбеђују новац за пословање правних лица.

Законом су обухваћени: 1) сва привредна друштва, осим јавних акционарских друштава; 2) задруге; 3) огранци страних привредних друштава; 4) сва пословна удружења и удружења, осим политичких странака, синдиката, спортских организација и удружења, цркава и верских заједница; 5) фондације и задужбине; 6) установе; 7) представништва страних привредних друштава, удружења, фондација и задужбина. Закон се не примењује на привредна друштва и установе у којима је Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе једини члан, односно оснивач.

Овлашћена лица у правним лицима и другим субјектима који су основани до 31. децембра 2018. године, дужна су да евидентирају податке у ову евиденцију најкасније до 31. јануара 2019. године.

Ради спровођења Закона усвојена су и подзаконска акта: Правилник о начину и условима електронске размене података између Агенције за привредне регистре, државних органа и Народне банке Србије ради спровођења евидентирања стварних власника и Правилник о садржини Централне евиденције ради спровођења евидентирања стварних власника регистрованог субјекта. Правилници су објављени у „Службеном гласнику РС” бр. 94/2018 од 7. 12. 2018, а ступили су на снагу 15. 12. 2018. године.

Подсећамо на већ постојећу обавезу, прописану у члану 15. Закона, да су правна лица, односно други регистровани субјекти били у обавези да у року од месец дана од дана ступања на снагу Закона одреде ко им је стварни власник и да такве податке чувају у свом седишту. Подаци о стварним власницима исти су подаци који су неопходни за утврђивање стварног власника по члану 25. Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017). Правна лица и други регистровани субјекти дужни су да их имају у својим пословним просторијама, а достављају се на захтев надлежног државног органа и Народне банке Србије, сходно члану 10. Закона. Након успостављања евиденције од стане АПР, сви ће бити дужни да региструју своје стварне власнике. Рок за регистрацију је 31. 1. 2019. године.

За непоступање по одредбама овог закона прописане су прекршајне казне (од 500.000 до 2.000.000 динара за правно лице, односно од 50.000 до 150.000 динара за одговорно лице у правном лицу).

Прописано је и следеће кривично дело: ко у намери да прикрије стварног власника регистрованог субјекта у Централну евиденцију не упише податке о стварном власнику регистрованог субјекта, упише неистинит податак о стварном власнику регистрованог

Тумачење је објављено у „Службеном гласнику РС" бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године.

Одредба члана 22. став 1. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС", број 18/16) гласи: „Управни уговор је двострано обавезан писани акт који, кад је то посебним законом одређено, закључују орган и странка и којим се ствара, мења или укида правни однос у управној ствари."

Сагласно одредби члана 22. став 2. наведеног закона: „Садржина управног уговора не сме бити противна јавном интересу нити правном интересу трећих лица."

Ове одредбе треба разумети тако да се уговори закључени у складу са посебним законима, ако тим посебним законом нису изричито предвиђени као управни уговори, не сматрају управним уговорима у смислу Закона о општем управном поступку и на њих не може да се примењује правни режим Закона о општем управном поступку.

ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О СУДСКИМ ТАКСАМА ПРОПИСУЈЕ СЕ МОГУЋНОСТ ОСЛОБАЂАЊА ОД ПЛАЋАЊА СУДСКЕ ТАКСЕ У ЦИЉУ ПРОМОВИСАЊА ПОСРЕДОВАЊА

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године.

Изменама је предвиђено да за тужбу и одговор на тужбу таксена обавеза настаје на дан закључења првог рочишта за главну расправу, уколико поступак није окончан посредовањем, судским поравнањем, признањем тужбеног захтева или одрицањем од тужбеног захтева. Такође је предвиђено да се странке ослобађају од плаћања таксе уколико се парнични поступак оконча до дана закључења првог рочишта за главну расправу посредовањем, судским поравнањем, признањем тужбеног захтева или одрицањем од тужбеног захтева.

ДОПУНА ЧЛАНА 5. ЗАКОНА О КОМУНАЛНИМ ДЕЛАТНОСТИМА – УВОЂЕЊЕ ПРИВАТНОГ СЕКТОРА У ТРАДИЦИОНАЛНЕ ЈАВНЕ ПОСЛОВЕ

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС" бр. 95/2018 од 8. 12. 2018. године.

Извршена је допуна члана 5. Закона о комуналним делатностима тако што је додат став 3. којим је прописан начин организовања послова јавног сектора у обављању комуналних делатности снабдевање водом за пиће и градски и приградски превоза путника тролејбусима и трамвајима, тако да правна лица из јавног сектора, из члана 5. став 2. Закона о комуналним делатностима, могу да закључују уговоре са другим правним лицима за обављање појединих послова из оквира ових комуналних делатности. Прописано је да им је за такво делање потребна сагласност оснивача и прецизирано је да се и у том случају јединим искључивим вршиоцем комуналне делатности у односу на сва права и обавезе сматра то правно лице из јавног сектора.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

РАДНО ПРАВО

Могућност да запослени који је код послодавца ангажован по основу уговора о раду на одређено време у трајању од 24 месеца, код истог послодавца буде ангажован по основу уговора о привременим и повременим пословима

П: *Да ли је могуће закључити уговоре о привременим и повременим пословима са радницима који су навршили 24 месеца рада, тј. 2 год. по основу уговора о раду на одређено време?*

О: Према члану 37. ст. 1. и 2. Закона о раду („Сл. гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Послодавац може да закључи један или више уговора о раду на одређено време, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. У ставу 4. истог члана прописани су изузеци када уговор о раду на одређено време може да се закључи на период дужи од 24 месеца.

У члану 197. Закона о раду прописано је да за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години послодавац може да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са: 1) незапосленим лицем; 2) запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена и 3) корисником старосне пензије.

Привремени и повремени послови су они послови који су по својој природи такви да трају најдуже 120 радних дана у календарској години. Основна обележја привременог и повременог рада су да се ови послови не сматрају радним односом, као и да се потреба за њиховим обављањем појављује у краћем временском периоду, при чему ти послови нису систематизовани, ограничени су временски, а не количином рада, а послодавац и лице које обавља привремене и повремене послове уговарају врсту посла, начин извршења, рок за који се послови обављају и накнаду за рад.

За разлику од уговора о привременим и повременим пословима, уговор о раду на одређено време јесте уговор којим се заснива радни однос чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (нпр. привремено повећан обим посла).

Полазећи од наведеног, мишљења смо да запослени који је код послодавца ангажован по основу уговора о раду на одређено време у трајању од 24 месеца, може код истог послодавца да буде ангажован по основу уговора о привременим и повременим пословима уколико се код тог послодавца јави потреба за обављањем послова који нису систематизовани и који имају карактер привремених и повремених послова.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

План набавки

П: *Када је планом јавних набавки планирана набавка мале вредности обликована по партијама и планиране су нпр. две партије, да ли је неопходно вршити измену плана да би се повећао број партија, јер се кроз израду конкурсне документације дошло до закључка да је тако ефикасније?*

О: Податак о броју партија није обавезан сагласно члану 51. Закона о јавним набавкама, па због тога не мора да се врши измена плана јавних набавки.

Међутим, овај податак о партијама и њиховим процењеним вредностима обавезан је податак одлуке о покретању поступка, сагласно члану 53. овог закона, па је стога у овој ситуацији потребно изменити одлуку о покретању поступка.

П: *Да ли је приликом планирања набавки могуће једну набавку (конкретно набавку услуге ресторана, тј. обезбеђивања свечане вечере у објекту ресторана, са њиховим менијем) планирати са два различита конта? Мисли се у конкретном случају на конта која су иста на троцифреном нивоу: конто 423711 – Репрезентација и конто 423621 – Угоститељске услуге, и то тако да се фактура за обављене услуге плати подељено са оба наведена конта (средства су из буџета локалне самоуправе).*

О: Мишљења смо да је могуће планирати набавку на наведени начин.

Набавка екскурзије

П: *Да ли се на екскурзије и стручне посете примењују одредбе Закона о јавним набавкама, с обзиром на то да се не ради о буџетским парама, него о новцу родитеља ученика школа?*
О: Школа, као наручилац, има обавезу да спроведе поступак јавне набавке ако се родитељски динар уплаћује на рачун школе.

ПРИВРЕДНО ПРАВО

П: *Треба да извршимо промену чланова у д. о. о., с обзиром на то да је оснивач преминуо и сада су три наследника нови чланови. Да ли је обавезно да се сада уради измена оснивачког акта, да се упишу нови чланови и да се овај акт овери и региструје у АПР-у?*

О: АПР ће регистровати промену чланова по основу правоснажног решења о наслеђивању, без промене оснивачког акта.

Свакако је потребно и пожељно да се, ради уредности оснивачког акта, исти измени и да се у измени констатује да је дошло до промене чланова по основу правоснажног решења о наслеђивању, али то треба да се уради након уписа нових чланова. Одлука о изменама оснивачког акта региструје се и објављује на сајту АПР-а након што се донесе. Уз измену оснивачког акта, законски заступник потписује пречишћен текст, који се такође региструје и објављује на сајту АПР-а.

Измене оснивачког акта није потребно оверавати код јавног бележника, осим уколико то није предвиђено самим оснивачким актом и уколико та обавеза овере није регистрована.

ИЗДВАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Закон о изменама и допунама Закона о државним службеницима („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама и допунама Закона о платама државних службеника и намештеника („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама и допунама Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о измени Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама Закона о запосленима у јавним службама („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама Закона о систему плата запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама Закона о платама запослених у јавним агенцијама и другим организацијама које је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама и допуни Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Аутентично тумачење одредаба члана 37. ст. 1–3, став 4. тачка 4) и члана 147. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС и 113/17) („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о пријему у професионалну војну службу („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)
- Уредба о изменама и допунама Уредбе о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)
- Правилник о изменама и допуни Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду („Сл. гласник РС”, бр. 101/2018 од 20. 12. 2018)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при коришћењу опреме за рад („Сл. гласник РС”, бр. 101/2018 од 20. 12. 2018)
- Правилник о критеријумима и мерилима за вредновање програма стручног усавршавања („Сл. гласник РС”, бр. 101/2018 од 20. 12. 2018)
- Упутство за начин рада ментора у току оспособљавања приправника у државним органима („Сл. гласник РС”, бр. 101/2018 од 20. 12. 2018)

ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР, УПРАВНИ ПОСТУПАК

- Правилник о посебним елементима процене ризика, посебним критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора из делокруга санитарне инспекције („Сл. гласник РС”, бр. 94/2018 од 7. 12. 2018)
- Правилник о облику и начину вршења унутрашње контроле у здравственој инспекцији, санитарној инспекцији и инспекцији за лекове и медицинска средства, психоактивне контролисане супстанце и прекурсоре („Сл. гласник РС”, бр. 94/2018 од 7. 12. 2018)
- Закон о изменама и допунама Закона о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Аутентично тумачење одредбе члана 22. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС”, број 18/16) („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Одлука о додели средстава из буџета јединицама локалне самоуправе и градским општинама намењена за успостављање јединственог управног места („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)
- Правилник о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима Плана инспекцијског надзора у области ветеринарске инспекције („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

ЈАВНА СВОЈИНА, ЈАВНИ ДУГ

- Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама и допунама Закона о јавном дугу („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о изменама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)
- Закон о стицању права својине на земљишту, објектима и водовима Рударско-топионичарског басена

Преглед прописа...

● Одлука о почетном капиталу, капиталу и капиталном захтеву оператора платног система („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Одлука о спровођењу одредаба Закона о платним услугама које се односе на давање дозволе за рад платног система и сагласности на измене и допуне Правила рада платног система („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

САОБРАЋАЈ

● Правилник о допуни Правилника о програму и роковима за одржавање семинара, начину полагања испита провере знања и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) за инструктора вожње („Сл. гласник РС”, бр. 94/2018 од 7. 12. 2018)

● Правилник о измени Правилника о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Закон о изменама и допунама Закона о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Уредба о класама путничких бродова („Сл. гласник РС”, бр. 96/2018 од 11. 12. 2018)

● Одлука о утврђивању цена резервисаних поштанских услуга у међународном поштанском саобраћају („Сл. гласник РС”, бр. 96/2018 од 11. 12. 2018)

● Правилник о изменама Правилника о програму за полагање стручног испита за испитивача, програму и роковима за одржавање семинара, начину полагања стручног испита и испита провере знања и изгледу и садржају обрасца дозволе (лиценце) за испитивача („Сл. гласник РС”, бр. 96/2018 од 11. 12. 2018)

● Правилник о изгледу и садржини обрасца дозволе за повремени превоз и обрасца дозволе за наизменични превоз („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Посебне узансе у пословању шпедитерских друштава у Републици Србији („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

ВОДОПРИВРЕДА, КОМУНАЛНА ДЕЛАТНОСТ

● Закон о изменама и допунама Закона о водама („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Закон о допуни Закона о комуналним делатностима („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

ЕНЕРГЕТИКА

● Одлука о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Одлука о изменама Методологије за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Одлука о измени Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Правилник о измени Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Сл. гласник РС”, бр. 101/2018 од 20. 12. 2018)

ПОЉОПРИВРЕДА, РИБАРСТВО, БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ

● Правилник о утврђивању Програма мониторинга безбедности хране животињског порекла и хране за животиње која се увози за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)

● Правилник о изменама и допунама Правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)

● Правилник о измени Правилника о међународној потврди (сертификату) о улову и листи производа рибарства за које нису потребне међународне потврде (сертификати) о улову („Сл. гласник РС”, бр. 98/2018 од 14. 12. 2018)

ЕЛЕКТОНСКИ ДОКУМЕНТ

● Правилник о условима за поступке и технолошка решења који се користе током поузданог електронског чувања документа („Сл. гласник РС”, бр. 94/2018 од 7. 12. 2018)

НАУКА, ИНТЕЛЕКТУАЛНА СВОЈИНА

● Закон о изменама и допунама Закона о патентима („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Закон о Фонду за науку Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

ДРУГЕ ОБЛАСТИ

● Закон о изменама и допунама Закона о дувану („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Закон о изменама и допунама Закона о играма на срећу („Сл. гласник РС”, бр. 95/2018 од 8. 12. 2018)

● Правилник о влагомерима за зрна житарица и семенке уљарица („Сл. гласник РС”, бр. 96/2018 од 11. 12. 2018)

● Правилник о кућном реду у центру за азил и другом објекту за смештај тражилаца азила („Сл. гласник РС”, бр. 96/2018 од 11. 12. 2018)

● Кодекс пословног морала организатора професионалног управљања („Сл. гласник РС”, бр. 99/2018 од 18. 12. 2018)

● Решење о утврђивању превода Међународних стандарда ревизије (МСР) („Сл. гласник РС”, бр. 100/2018 од 19. 12. 2018)

... донетих између два броја